

Lietuviški namai Romoje: sienos papasakotų daug, bet tapo užmirštos

Raudoni pastatai savo išvaizda patraukiantys akį identiškais bokštais jau daugiau nei penkiasdešimt metų yra lietuviškoji oazė Romos šurmulyje. Ar esate apie ją girdėję?

Svečių namai Romoje Villa Lituania ir popiežiškoji lietuvių šv. Kazimiero kolegija

Italijos lietuvių bendruomenės antrieji namai, vieta, kurioje bruzda turistai iš įvairių pasaulio šalių, kur vieši garbingi svečiai iš Lietuvos, kur kasdien lietuvių kalba aukojamos mišios ir susitinka studijuojantys lietuviai kunigai. Šiai Romos širdyje įsikūrusiai lietuvių ir krikščionybę puoselėjančiai popiežiškajai lietuvių šv. Kazimiero kolegijai ir jai priklausiantiems svečių namams Villa Lituania reikalinga parama, kurią suteikti galėtų kiekvienas, viešnagei Romoje pasirinkęs lietuviškus svečių namus.

Lietuviški svečių namai Romoje Villa Lituania

„Kol kas svečių namai neneša pelno. Prieš pusę amžiaus jie buvo įsteigti apgyvendinti svečiams ir studijuojančių kunigų tėvams, kurie atvydavo aplankyti sūnų. Pastatas reikalauja nuolatinio dėmesio, laiko, atnaujinimo, tad stengiamės balansuoti. Visada sakome, kad kiekvienas lietuvis gali tapti kolegijos rėmėjas. Tiesiog atvykus į Romą apsigyventi mūsų svečių namuose, o ne kitame viešbutyje“, – ragino kolegijos rektorius Audrius Arštikaitis.

Amerikos lietuvio, klebono prel. Antano Briškos pastangomis Romoje buvo nupirktas pastatas, kuriame 1946-ųjų rudenį įsikūrė lietuvių Šv. Kazimiero kolegija, jai vadovauti ėmėsi prel. Ladas Tulaba, o čia studijuoti iš Vokietijos atvyko 20 lietuvių teologijos studentų. Dar po kelerių metų gretimame pastate buvo atidaryti svečių namai Villa Lituania. „Labai gražu žiūrėti į žmones, kurie sugrįžta vakare pas mus Romoje „pametę kojas“, tokiais laimingais veidais, nors fiziškai ir būna pavargę. Dažnai suteikiame reikalingos informacijos, komunikuojame su visais svečiais, su džiaugsmu padedame. Mūsų svečių namai yra itin palankioje vietoje, pasivaikščiojant vos per pusvalandį galima pasiekti Koliziejų“, – pasakojo svečių namų administracijoje dvejus metus dirbanti sesuo Gertrūda.

Prelatas S.Zilys ir rektorius A.Arštikaitis. A.Buckutės nuotr.

Paklausta apie tai, kas nulemia gerą svečių namų atmosferą, sesuo Gertrūda pažymėjo pagarbą ir dėmesį skiriamą čia apsistojanties žmonėms. Svečių namuose darbuotojai, kurių pagrindą sudaro italai, dirba jau trisdešimt metų. Kolektyvas, kartu su seserimis, visus metus darbuojasi lyg vienas kumštis. Kuomet iš Lietuvos atvyksta virėja, atidaromas svečių namų restoranas. Personalas padeda planuoti ir turistines keliones, išvykas į Vatikaną, suorganizuoja audiencijos pas Popiežių bilietus. Siekdami būti socialiai aktyvūs, svečių namai dalyvauja studentų ERASMUS programoje ir į praktiką priima viešbučių ir turizmo administravimą Lietuvoje studijuojančius lietuvius. „Daugiausia mūsų lankytojų yra lietuviai, labai žavų, kad tautiečiai keliaudami po Europą atranda šiuos lietuviškus namus. Yra svečių, kurie čia atvyksta jau trisdešimt metų ir apsistoja tik pas mus, sako, kad čia randa saugumą, erdvę, priėmimą, susisiekimą, ramybę, nors esame centre, bet kartu ir tokioje zonoje, kai naktį gali išsimiegoti“, – apie

Villa Lituania kalbėjo sesuo Gertūda. Lietuviams svečių namai taiko nuolaidų.

Sesuo Gertrūda. Ž.Morkūnaitės nuotr.

„Labai keista, kad Lietuvoje apie kolegiją ir Villa Lituania yra mažai žinoma. Juk per visą okupacijos laikotarpį ši vieta buvo aktyviai veikiantis lietuvių židinys, garsėjęs tarp pasaulio lietuvių. Dabar gi, kai ir Lietuvoje jau yra kelios seminarijos, kolegijos vardas nebėra toks žinomas“, – apgailestavo čia gyvenantis ir studijuojantis kunigas Mozė Mitkevičius.

Svečių namai yra pavadinti rusų okupuotos Lietuvos ambasados Villa Lituania atminimui. Kartais tai suklaidina lietuvių turistus, kurie mano apsistoję buvusios ambasados patalpose. Šv. Kazimiero kolegija ir svečių namai įsikūrę piazza Asti aikštėje.

Lietuviški svečių namai Romoje Villa Lituania

Lietuviško komplekso įkūrimą Romoje iš arti stebėjo pirmasis kolegijos studentas, 92 m. prelatas, kolegijos dvasios tėvas Stasys Žilys, dar vadinamas šv. Jono

Pauliaus II lietuvių kalbos mokytoju. S. Žilys į Romą atvyko su pirmaisiais 20 – čia lietuvių studentų. „Mes iš karto pradėjome lankyti universitetą ir turėjome savo namus, aktyviai bendravome su Lozoraičių šeima, iš jų gaudavome daug informacijos apie Lietuvą, taip pat ir patys rūpinomės Lietuvos ir Vatikano ryšiais“, – kalbėjo S. Žilys.

Kolegijoje gyveno ir kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Baigęs kunigų seminariją Paryžiuje, tęsti teologijos studijų persikėlė į Romą. „Atvažiavus po liberaliosios Prancūzijos man čia buvo šioks toks šokas, Italija buvo ypatingai tradiciška. Politika, religija – viskas buvo viena, tad atvykimas į lietuvių kolegiją mane nuramino. Užaugęs Prancūzijoje, lietuvių kalbą mokėjau tik iš šeimos, tad čia tuėjau puikią praktiką gimtosios kalbos tobulinimui. Visi buvome atvykę iš skirtingų kraštų, bendravome lietuvių kalba ir dalinomės rūpesčiu dėl Lietuvos ir bažnyčios. Pamenu, kai iš Lietuvos atvažiavo kunigas Viktoras Butkus, kuris vėliau tapo Kauno seminarijos rektoriumi, ir kunigas Romualdas Krikščiūnas, kuris vėliau tapo Panevėžio vyskupu. Tai buvo pirmasis susitikimas su žmonėmis už Geležinės uždangos, ir jie buvo nustebę, kokie mes užsidegę dėl Lietuvos laisvės, nes grįžę juk turėjo duoti ataskaitas saugumui“, – prisiminimais dalinosi kardinolas A. J. Bačkis.

Broliais dvyniais pramintuose pastatuose verda nors ir labai susieti, tačiau skirtingi gyvenimai. Viename jų, svečių namuose Villa Lituania, apsistoja turistai, kitame, šv. Kazimiero kolegijoje, gyvena Romos universtitetuose besimokantys kunigai. Studijuoti į Romą pastarieji atvyksta paskirti Lietuvos vyskupo. Šiuo metu kolegijoje gyvena prelatas S. Žilys, rektorius A. Arštikaitis, devyni kunigai ir Šventos šeimos seserys.

„Nuo pat atvykimo jaučiausi labai mažas. Romoje kunigėlis iš kaimo, bet supratau, kad ir kur bebūčiau, žmonės visur vienodi“, – mintimis dalinosi Angelikumo universitete studijuojantis kunigas Andrius Končius.

Vyskupų konferencijos nutarimu seminaristai formaciją įgyja Lietuvoje, dvasinę praktiką atlieka Lietuvos parapijose ir tik po kelerių metų teorinių žinių gilinimui vyksta į Romą. „Dar nesutikau nei susireikšminusių dėstytojų, nei nusiteikusių priešiška. Nesijaučia tokios sistemos, kad reikalautų tik atsiskaityti, yra ieškoma suvokimo per gyvą bendravimą. Kai nestudijuojame, vykstame į keliones, už kurias esu dėkingas ir monsinjorui Visvaldui Kulbokui, ir kitiems broliams, organizuojame jas visi kartu“, – pasakojo A. Končius.

„Grižti čia kaip į namų aplinką, gali kalbėti lietuviškai. Savaitgaliais dažnai kartu sportuojame, kur nors nuvykstame. Italija labai turtinga bažnytine prasme, taip pat kalnais, jūra, šventovėmis, tad lankytinų vietų yra labai daug. Didžiausias privalumas yra tai, kad pamatai visuotinę bažnyčią. Vien kai nueini į audienciją pas Popiežių, esi tarp daugybės tautų ir supranti, kad mus visus, nors ir skirtingų tradicijų, vienija tas pats tikėjimas. Universitete taip pat jaučiama ši tarptautinė atmosfera, sėdi šalia afrikiečio ir japono ir studijuoji tą patį dalyką“, – išpūdziais pasidalino popiežiškajame Grigalijaus universitete studijuojantis kunigas Mozė Mitkevičius.

Baigęs magistro studijas Vytauto Didžiojo universitete dabartinis kolegijos rektorius Audrius Arštikaitis gavo pasiūlymą išvykti į Romą. „Pirmieji metai dažniausiai būna sunkūs, išgyveni savo trapumą, turi priimti iššūkį, mokytis naujos kalbos ir studijuoti. Nesvarbu, kas tu buvai Lietuvoje – vienuolis, kunigas, klebonas, monsinjoras – čia esi paprastas eilinis studentas. Studijuoji kartu su vienuoliais ir pasauliečiais. Turi būti atviras, priimti šią studento dalį ir nesusireikšminti“, – kalbėjo rektorius A. Arštikaitis.

Pasak Lietuvos Respublikos ambasadorės Italijoje Jolantos Balčiūnienės, kolegija yra vertinama diplomatų ir lietuvių bendruomenės dėl pastoracinės veiklos ir tautiškumo puoselėjimo. „Todėl manyčiau, kad Kolegijos reikšmingumą būtų galima įvertinti ir Lietuvoje. Būtų gražu, jei Lietuvoje atsirastų įmonė ar mecenatas, kuris prisiimtų garbingą kolegijos globėjo bei rėmėjo pareigą. Taip jai būtų pagelbstima spręsti nelengvus ūkio klausimus, o kartu ir prisidedama prie dvasinio, kultūrinio ir tautinio Lietuvos auginimo“, – sakė J. Balčiūnienė.

Nuo pat įkūrimo iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo popiežiškoji lietuvių Šv. Kazimiero kolegija buvo esminis lietuvių židinys pasaulyje. Čia gyvenę kunigai dirbdavo Vatikano radijuje, pertransliuodavo turimas žinias, čia vyko visa pokario lietuvių kunigų formacija.

Kolegija iki 1993 m. yra išleidusi daugiau kaip 170 kunigų, kurie dažniausiai išvykdavo dirbti į Ameriką, Vokietiją, Australiją ir kitas šalis. Šiuo metu po studijų Romoje kunigai grįžta į Lietuvą. Kolegiją yra baigę šie garsūs lietuvių kunigai: kardinolas Audrys J. Bačkis, arkiv. Jonas Bulaitis, arkiv. G. Grušas, R. Krikščiūnas, R. Norvila, J. Ivanauskas, A. Poniškaitis.

Dėl išsamesnės informacijos kreiptis el. adresu: info@villalituania.com

Oficiali svetainė ir daugiau kontaktų: villalituania.com

Žiedūnė Morkūnaitė, ITLIETUVIAI.IT bendradarbė Romoje

ITLIETUVIAI.IT,

2016 m. gegužės 2 d.